

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

BISNOTA VOOR DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende bepaling van het aantal particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroepen dat kan worden erkend en houdende de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten die ter beschikking worden gesteld van de particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroepen; Eerste principiële goedkeuring.

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering van de nota

De Vlaamse Regering wil volop inzetten op de modernisering van het Vlaams radiolandschap, en werken aan een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap. Het regeerakkoord stelt het volgende:

“Het nieuwe radiofrequentieplan van 2016 moet zorgen voor een divers en economisch leefbaar radiolandschap, zodat alle erkende radiozenders maximaal beluisterbaar zijn in hun zendgebied. Lokale radiozenders zijn verbindend. We evalueren ook de vereisten en de vergoedingen voor erkenning en zendvergunning, onder meer op hun doelmatigheid en controleerbaarheid. We nemen een daadkrachtige houding aan tegenover storingen van Vlaamse radio-omroepen door (piraat)radio's in binnen- en buitenland. Er wordt onderzocht in welke mate het huidige radiolandschap naar frequentiegebruik toe kan worden geoptimaliseerd. Private radiozenders die een extra inspanning leveren voor de Vlaamse muziekindustrie, krijgen een stimulans van de Vlaamse overheid. We zetten in op de digitalisering van de radiosector en kiezen daarbij voor de meest toekomstgerichte technologie die breed verspreid is in de Europese Unie.”

De beleidsnota media 2014-2019 verdiept dit door te stellen:

“Ik zal nagaan hoe, in het licht van de toekomstige erkenningsronde voor de FM-band (zie verder), een leefbaar radiolandschap tot stand kan komen. Daarbij wil ik van de gelegenheid gebruik maken om een koppeling te maken met een technologische switch naar digitale radio en digitaal muziek

beluisteren. In de komende legislatuur wil ik werk maken van een nieuw radiolandschap. Ik zal daarom op korte termijn starten met de juridische voorbereiding van een nieuwe erkenningsronde voor radio-omroeporganisaties en met het uitwerken van een goed en evenwichtig frequentieplan, zodat we in Vlaanderen kunnen evolueren naar een leefbaar en duurzaam radiolandschap, waarbij niet enkel FM maar ook andere vormen van radio en/of muziek luisteren bijzondere aandacht krijgen en waarbij een vlotte overgang van analoog naar digitaal mogelijk wordt gemaakt. Hierbij zal ook de nodige aandacht worden geschonken aan optimale afstemming van frequentieplannen met de andere Gemeenschappen en de buurlanden. Het nieuwe frequentieplan moet zich enten op een nieuw kader voor radio in Vlaanderen. Daarom zal ik de relevante decretale bepalingen evalueren. Hierbij zal ik zowel aandacht hebben voor een eenvoudige en rechtszekere erkenningsprocedure als voor een realistische indeling van de diverse radiocategorieën. Ook moeten tijdelijke initiatieven rond radio alsook kleinschalige initiatieven, gericht op specifieke doelgroepen en kleine niche-initiatieven binnen de herziening van dit decretaal kader een plaats krijgen.”

Na voorbereidende werkzaamheden, zoals weergegeven in de beleidsbrieven, werd in 2015 en 2016 vormgegeven aan een kader voor het toekomstige radiolandschap.

In de beheersovereenkomst 2016-2020 tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 december 2015 en ondertekend op 21 december 2015, werden onder andere de opdrachten vastgelegd die de VRT tot en met 2020 moet uitvoeren met betrekking tot radio. De belangrijkste elementen uit de beheersovereenkomst m.b.t. radio zijn in de eerste plaats de beschrijving van de 5 radio-aanbodsmerken (Radio 1, Radio 2, Klara, Studio Brussel en MNM) en hun taken doorheen de beheersovereenkomst. Er is voor de openbare omroep ook een belangrijke taak weggelegd in het kader van de digitalisering van de radiosector.

Op 13 mei 2016 keurde de Vlaamse regering de Conceptnota ‘Naar een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap’ goed (VR 2016 1305 DOC.0476-1). Het nieuw radiolandschap bestaat uit 2 grote pijlers: het stimuleren van digitale radio en een nieuwe erkenningsronde voor radio’s in de FM op basis van een goed en evenwichtig frequentieplan. Volgende beleidskeuzes werden in de conceptnota vastgesteld:

- de koppeling van de beperkte verlenging (4jaar) van de erkenning van de landelijke radio-omroeporganisaties aan de verplichting om uit te zenden in DAB+;
- het creëren van een nieuwe categorie van netwerkradio’s rond stedelijke gebieden met het oog op het verhogen van de diversiteit;
- verregaande ketenvorming die aanleiding geeft tot een verschraling van het aanbod niet meer mogelijk te maken;
- het optimaliseren van het lokale radiolandschap met nieuwe frequentiepakketten die potentieel meer luisterpubliek en advertentie-inkomsten kunnen aanboren.

In het kader van het streven naar een divers en economisch leefbaar radiolandschap en een concurrentieel level playing field, werd eveneens gezocht naar de mogelijkheden voor een extra commercieel landelijk radionet in de FM-band. De sector diende daartoe voorstellen in. Het onderzoek door het Departement CJSM wees, net als het onderzoek gevoerd door de Vlaamse Regulator voor de Media, uit dat die voorstellen niet haalbaar zijn vermits deze, onder andere, een

impact hebben op het zendbereik van diverse VRT-netten. De Vlaamse regering besliste op 15 juli 2016 dan ook om geen vierde landelijk commercieel frequentiepakket in de FM-band samen te stellen (VR 2016 1507 DOC..0843-1).

Op diezelfde dag, 15 juli 2016, keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen over de radio-omroeporganisaties van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie principieel goed (VR 2016 1507 DOC.0845/1BIS). Via dat voorontwerp werd uitvoering gegeven van de conceptnota radio in de vorm van een decreet. Na advies van de sectorraad Media van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) en de Raad van State hechtte de Vlaamse regering op 28 oktober 2016 haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van decreet (VR 2016 2810 DOC.1190-1). Dit decreet werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement voor verdere behandeling en ligt momenteel in de Commissie media ter bespreking.

Met het decreet is een eerste concrete wetgevende stap gezet in de implementatie van de beleidskeuzes van de Vlaamse Regering. Vandaag wordt een tweede stap gezet. In uitvoering van dit decreet worden bepaalde uitvoeringsbesluiten gewijzigd alsook enkele nieuwe besluiten opgemaakt, onder meer op het gebied van frequentieplannen, erkenningsprocedures en dergelijke meer.

Het eerste uitvoeringsbesluit bevat een aantal nieuwe bepalingen ten gevolge van het decreet, maar wijzigt ook een groot aantal bestaande besluiten die te maken hebben met radio-omroep om ze te actualiseren aan het nieuwe decretale kader. Dit besluit staat eveneens vandaag geagendeerd.

Het tweede – voorliggende - uitvoeringsbesluit vertaalt de beleidskeuzes op het gebied van frequentieplanning. Vandaag zijn er 2 besluiten inzake frequentieplanning:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 houdende de bepaling van het aantal particuliere landelijke, regionale en lokale radio-omroepen dat kan worden erkend en houdende de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten en de frequenties die ter beschikking worden gesteld van de particuliere landelijke, regionale en lokale radio-omroepen, het frequentieplan voor de landelijke, regionale en lokale radio-omroeporganisaties vastgesteld, samen met de frequentiepakketten voor de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties en de frequenties voor lokale radio's.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2012 houdende de opstelling van een frequentieplan en de vaststelling van frequenties die ter beschikking worden gesteld van de particuliere landelijke en lokale radio-omroepen, negen frequenties bepaald die door de Raad van State geschorst werden uit het besluit van 1 september 2006.

Er wordt geopteerd om voor wat de frequentie-oplijsting betreft, via een nieuw besluit van de Vlaamse Regering te werken om het FM-frequentieplan voor particuliere radio te actualiseren. Naast de bestaande pakketten van de landelijke en de regionale radio-omroeporganisaties, worden naast de nieuwe frequentiepakketten voor de nieuwe categorie netwerkradio-omroeporganisaties, ook de nieuw samengestelde frequentiepakketten voor de lokale radio-omroeporganisaties opgenomen. Daarnaast werden in de loop der jaren lichte wijzigingen aan het Vlaams

frequentieplan van 2006 aangebracht omwille van bijvoorbeeld verhuizingen van antennemasten en besprekingen met binnen- en buitenlandse overheden. De keuze om met een nieuw besluit te werken, wordt ook ingegeven vanuit de omzendbrief wetgevingstechniek 2014/4 die in punt 190 stelt dat, behoudens bepaalde uitzonderlijke situaties, het opschrift van een besluit ook niet gewijzigd kan worden.

Een derde uitvoeringsbesluit gaat over de uitvoering van een specifieke bepaling uit bovengenoemd ontwerp van decreet, in het bijzonder artikel 17, paragraaf 1, tweede lid: *“Met behoud van de andere bepalingen van dit decreet wijst de Vlaamse Regering een lokale radio-omroeporganisatie aan die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad specifiek gericht is op de Nederlandstalige Brusselaars en nauw samenwerkt met de regionale televisieomroeporganisatie voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Vlaamse Regering stelt die radio-omroeporganisatie de frequentie of frequenties ter beschikking die ze nodig heeft.”*. Dit besluit zal worden voorgelegd wanneer het nieuwe frequentieplan wordt vastgesteld.

1.2. Nieuw frequentieplan

Het voorliggend ontwerpbesluit bepaalt dat er naast de bestaande twee landelijke radio-omroepen en vijf regionale radio-omroeporganisaties (die de facto vandaag op basis van een samenwerking tussen allen, van rechtswege te beschouwen zijn als een landelijke radio-omroeporganisatie) er 4 netwerk radio-omroepen en 131 lokale radio-omroepen kunnen worden erkend. Voor de netwerkradio- en lokale radio-omroeporganisaties werden specifieke frequentiepakketten samengesteld.

1.2.1. Frequentiepakketten voor landelijke en regionale radio-omroeporganisaties

Zoals bepaald in het bovengenoemd ontwerp van decreet blijft de categorie van regionale radio-omroeporganisaties bestaan om juridisch-technische redenen: de regionale radio-omroeporganisaties zijn van rechtswege te beschouwen als een landelijke radio-omroeporganisatie maar hebben nooit een effectieve erkenning als landelijke radio-omroeporganisatie gekregen, dus decretaal en virtueel blijven zij een samenwerkingsverband.

In lijn met de beleidskeuze rond de beperkte verlenging van de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties, is de samenstelling van de frequentiepakketten voor de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties ongewijzigd gebleven t.o.v. het besluit van 1 september 2006. Wel werden er wijzigingen doorgebracht op het niveau van de technische gegevens. De meest recente technische gegevens van de frequenties zoals deze tot op heden werden afgestemd op FM-frequenties van andere binnen- en buitenlandse overheden, werden opgenomen in het nieuwe frequentieplan. Het gaat dan over aanpassingen in vermogen en directiviteit. Zoals aangegeven traden er in de loop der jaren wijzigingen op ten aanzien van de karakteristieken in het Vlaams frequentieplan van 2006 omwille van bijvoorbeeld verhuizingen van antennemasten en besprekingen met binnen- en buitenlandse overheden.

1.2.2. Frequentiepakketten voor netwerkradio-omroeporganisaties

Het decreet voert een nieuwe categorie radio's in de FM-band in om, in afwachting van een analoge switch off, de diversiteit in het radiolandschap te bewerkstelligen. Deze nieuwe categorie radio's krijgen de naam 'netwerkradio-omroeporganisaties'. Ze hebben geen landelijke dekking op de FM-band maar kunnen wel verschillende (stedelijke) regio's binnen Vlaanderen bereiken.

In de conceptnota wordt gesproken over de samenstelling van een viertal specifieke frequentiepakketten voor netwerkradio-omroeporganisaties, variërend volgens eerste technische berekeningen van 15 tot 20 frequenties. Aan de administratie werd gevraagd om de pakketten samen te stellen met het oog op een ruime dekking en een zo optimaal mogelijk bereik in heel Vlaanderen alsook hierbij rekening te houden met voldoende beschikbaarheid van frequenties voor de categorie van lokale radio-omroeporganisaties.

In een scenario met 4 pakketten wordt de dekking en het bereik van éénieder van de netwerkradio's in heel Vlaanderen voldoende gegarandeerd. Gelet op deze noodzakelijke evenwichtsoefening, stelt het voorliggend ontwerp dus 4 frequentiepakketten voor netwerkradio-omroeporganisaties vast.

Voor het bepalen van de samenstelling van de frequenties voor de pakketten voor netwerkradio-omroeporganisaties werd beroep gedaan op de technische beschikbaarheid in het Vlaams frequentieplan¹ van (een of meerdere) frequenties met vermogen groter dan 100 Watt in de centrumsteden² (of de regio er rond), in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en in een beperkt aantal andere steden (of hun onmiddellijke omgeving).

Niet in alle samengestelde frequentiepakketten kunnen in bovenvermelde steden of hun onmiddellijke omgeving frequenties met een vermogen groter dan 100 Watt worden gebruikt omdat daar geen grotere vermogens dan 100 Watt beschikbaar zijn in het Vlaams frequentieplan. De meeste vermogens die in de voorgestelde frequentiepakketten worden gebruikt zijn gelegen tussen 100 Watt en 3 kWatt. Het betreft ook in de meeste gevallen directionele vermogens³ met technische karakteristieken zoals deze tot op heden werden afgestemd op FM-frequenties van andere binnenlandse en buitenlandse overheden.

Hieruit vloeien dan 4 frequentiepakketten voort. Het theoretisch bereik van de netwerkradio's varieert tussen 50% en 68% van de inwoners van het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

1.2.3. Frequentiepakketten voor lokale radio's

Zoals aangegeven in de conceptnota werd met het oog op de opwaardering van het lokale radiolandschap voor deze categorie van radio's frequentiepakketten samengesteld bestaande uit minimum één frequentie en maximaal drie frequenties. De lokale radio's blijven hun lokale verankering behouden, maar dit is niet per se beperkt tot één gemeente.

---

¹ Van de 294 frequenties uit het Vlaams frequentieplan die beschikbaar zijn voor particuliere radio, met uitzondering van de frequenties voor de landelijke en regionale netwerkomroeporganisaties.

² De steden Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

³ Directioneel betekent dat het toegestane vermogen in verschillende richtingen kan verschillen.

Volgende principes werden hierbij gehanteerd:

- gebruik van hoofdzakelijk 100 Watt-frequenties uit het frequentieplan van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 gepland voor lokale radio-omroepen.
- een beperkt aantal pakketten bevat frequenties met vermogens groter dan 100 Watt omdat deze daar technisch beschikbaar zijn en zoals deze tot op heden werden afgestemd op FM-frequenties van andere binnenlandse en buitenlandse overheden.
- frequenties gelegen in naburige gebieden werden in een pakket ondergebracht (met een maximum van drie frequenties per pakket), afhankelijk van de technische mogelijkheden of beschikbaarheden.

In totaal zijn er 131 frequentiepakketten voor lokale radio's. Met de voorliggende samenstelling van de frequentiepakketten wordt enerzijds het beoogde bereik vergroot en blijft anderzijds rekening gehouden worden met het lokale karakter van deze categorie van radio's.

1.3. Raadpleging van de markt en de bevolking.

De Raad van State maakte bij advies nr. 60/142/3 van 20 oktober 2016 naar aanleiding van de definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen over de radio-omroeporganisaties van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (zie VR 2016 2810 DOC.1190/1) de opmerking of het voornemen om de erkenningen en de bijbehorende zendvergunningen voor een beperkte duur te verlengen wel voldoende bekend werd gemaakt ten aanzien van alle belanghebbende, inclusief consumenten en gebruikers. Hierbij verwees de Raad van State naar de voorziene procedure in artikel 7 van de Machtigingsrichtlijn (RL 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en diensten).

Om tegemoet te komen aan de verzuchting van de Raad van State en om redenen van transparantie naar de belanghebbenden en de eindgebruikers toe, zal het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media – net zoals bij dat decreet het geval is geweest – een raadplegingsprocedure organiseren waarvan de resultaten voorgelegd worden via mededeling aan de Vlaamse Regering.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bezorgd op 8 december 2016. De Inspectie beoordeelt het ontwerp als doelmatig in het licht van de verdere uitvoering van het ontwerp van decreet en stelt dat het loutere technische uitvoeringsmaatregelen behelzen die geen impact hebben op de Vlaamse begroting.

Onder voorbehoud van goedkeuring van het ontwerpdecreet en conform artikel 6 §5 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en –opmaak besluit het advies dan ook dat een begrotingsakkoord niet vereist is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Er is geen weerslag op budgettair en personeelsmatig vlak wat de lokale besturen betreft.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Er is geen weerslag wat de personeelsbehoeften en de personeelsbudgetten betreft.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse

Een reguleringsimpactanalyse is niet vereist; de leidraad voor de opmaak van een Reguleringsimpactanalyse stelt letterlijk op pagina 20: *“U moet ook geen RIA opmaken voor regelgeving ter goedkeuring van frequentieplannen ter uitvoering van het mediadecreet”*.

5.2. Taalkundig en legistiek advies

Taalkundig en legistiek advies werd verleend via advies nr. 2016/462 van 6 december 2016 en het ontwerp van besluit werd hieraan aangepast.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering,

- hecht haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende bepaling van het aantal particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroepen dat kan worden erkend en houdende de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten die ter beschikking worden gesteld van de particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroepen;
- belast de Minister, bevoegd voor het mediabeleid, het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media de opdracht te geven een raadpleging te organiseren over dit besluit waarvan de resultaten zullen worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering;

- belast de Minister, bevoegd voor het mediabeleid, over het voorliggend ontwerp van besluit het advies in te winnen van de sectorraad Media van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC).

Sven Gatz

Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Bijlagen

1. Ontwerp van besluit
2. Taalkundig en legistisch advies n° 2016/452 van 6 december 2016.
3. Advies van de Inspectie van Financiën dd. 8 december 2016